

La visita de Mitterrand i la repulsa interior assetgen el president dels serbis

Milosevic té els dies comptats

Explicar què passa a l'ex-Iugoslàvia no és fàcil, però explicar-ho des de Belgrad, a més de difícil, és perillós. Això és el que fa cada setmana la revista *Vreme* ('El Temps'), contrària al projecte delirant de la Gran Sèrbia que preconitzen Milosevic i els seus sequaços, cada vegada menys.

"El viatge sorpresa de François Mitterrand a Sarajevo és alguna cosa més que un gest polític."

EFE

Ja fa cinc anys que, des de Belgrad, Slobodan Milosevic s'esforça a impedir la transformació democràtica i l'enterrament del vell socialisme. Els mitjans són l'explosió de Iugoslàvia i el projecte de la Gran Sèrbia. Ara es troba en la fase final de la seva obra, després d'haver aixecat tots els pobles iugoslavs, tots els pobles eslaus d'Europa i el món sencer contra la seva paranoia nacionalista, el seu fantasma d'un complot antisèrbi d'ordre planetari.

Avui, fins i tot els més fidels l'abandonen: els religiosos, els universitaris exegetes del serbisme, els paneslavistes ortodoxos, l'oposició nacionalista, tots, menys els feixistes i els socialistes hipòcrites. Demà l'abandonaran els montenegrins i serà traït per la policia i l'exèrcit que, sense avions capaços d'abatre els "fantasmes" de la coalició mundial i preocupada sobretot per la seva renda, es posarà al costat de l'oposició democràtica. Els únics que potser continuaran fidels al règim són els membres fanàtics de la nomenclatura de la

Krajina [regió geogràfica repartida entre Croàcia i Bòsnia amb majoria de població sèrbia], que Belgrad es reserva per passar comptes a la Sumadija [la Sèrbia profunda, per oposició a la Krajina de Croàcia], la Voivodina i l'oposició cívica de Terazije [centre de Belgrad]. Són ells que faran el paper de la guàrdia morta, inhumada amb al faraó.

És probable que els americans no esperin a veure agonitzar l'economia sèrbia i la població enfonsant-se en la misèria. Encara falta molt per Nadal, massa penú-

L'home que ha destruït Sarajevo

La ciutat que va acollir els Jocs Olímpics d'Hivern en 1984, la capital de Bòsnia-Hercegovina, desapareix sota una pluja d'obusos. ¿Què passa a Sarajevo? Els periodistes del setmanari independent *Vreme* ho han demanat a un nen de la ciutat: "Hi ha combats entre l'exèrcit, els serbis i els musulmans", explica. "¿Contra qui?", li pregunten. "Contra nosaltres". "¿I qui sou vosaltres?" "No ho sé". A Sarajevo ja no hi ha ni aigua corrent ni electricitat. Qui en troba, menja farina crua i ortigues. Enrotllen cigarrets amb l'herba que encara queda als jardins. ¿Qui destrueix Sarajevo? Les unitats de l'antic exèrcit iugoslau i les milícies sèrbies disposades a les muntanyes que encerclen la ciutat. Homes de Radovan Karadzic, el líder del Partit Democràtic Serbi, la foto del qual —a la portada de *Vreme*— sembla la d'un

Portada de la revista *Vreme* dedicada a Karadzic "l'home que ha destruït Sarajevo".

avís de cerca i captura. Es declara disposat a destruir la ciutat abans que acceptar una cohabitació amb els musulmans. ¿Què vol Karadzic, psiquiatre de formació i antic company de Slobodan Milosevic? Dividir la ciutat en dos i assegurar l'autonomia dels habitants serbis.

ries i massa temps que podria ser aprofitat per la propaganda del règim per posar-se la població al seu costat. Les eleccions presidencials de novembre obliguen George Bush a reaccionar amb alguns mesos d'avançament. Altrament, ¿com justificarà l'embargament comercial i aquest allau de crítiques que ha llançat contra el règim de Belgrad? No n'hi haurà prou que Milosevic abandoni Bòsnia-Hercegovina per a satisfer la comunitat internacional. També exigirà la seva caiguda. Mentrestant, Milosevic continua les seves brillants maniobres polítiques. Ha empès Kecmanovic i Pejanovic [polítics serbis que mai no han format part dels "durs"] a la presidència col·lectiva de Bòsnia; demà podria renegar del molest Karadzic [líder del Partit Democràtic Serbi de Bòsnia, les milícies del qual bombardegen Sarajevo], afirmar que Sèrbia respecta el poder executiu de Bòsnia i que no sosté la "república sèrbia de Bòsnia", separatista i que actua a cops de morter. Aleshores, a Belgard, esclatarà un concert de gemecs. Tothom parlarà d'una nova traïció, però seran pocs els qui reconeixin que el declivi de la raó va començar amb el crit: "El problema són les fronteres, no el sistema", crit llançat fa uns anys pels partidaris de Milosevic.

I malgrat tot Milosevic no té una solució miraculosa. No port reconèixer Bòsnia-Hercegovina, ni proclamar que Sèrbia refusarà l'annexió de territoris que formen part dels nous estats ex-iugoslaus, i dels

quals els separatistes serbis pretenen secessionar-se. Milosevic està agafat al parany. Ha revoltat els serbis que viuen fora de Sèrbia per modificar les fronteres i annexionar-se territoris que no eren seus, cosa que ha provocat una resposta a escala mundial. Però avui no pot renunciar-hi públicament, ja que Sèrbia, els centenars de milers de refugiats i morts, li diran: "¿Ens vas cridar per abandonar-nos?" Si ho fa, és Belgrad qui el castigarà; si es manté fidel, també és Belgrad qui el castigarà; si continua la guerra, serà Washington; si fuig a Xipre, taint els seus amics socialistes, aquests el trobaran més aviat que ningú. Així doncs, s'ha de quedar a Belgrad i anar fins al final.

Milosevic sap que el final és a prop. És un tècnic massa brillant per a ignorar que un seguit d'incidents provocats a Kosove, al Sandzak [al sud-oest de Sèrbia i de població majoritària musulmana] i a la Voivodina serien més lents que no pas una intervenció estrangera. Fins i tot si es llança a una última batalla, sabrà d'entrada que la té perduda. La Comunitat Europea ja ha insistit en una solució política per a Voivodina i Kosove, és a dir, un estatut especial per a aquestes regions. Això vol dir la transformació de Sèrbia d'un estat centralitzat en estat federal. Aquesta seria també el millor mitjà per a federar Croàcia, regulant un estatut per a la Krajina sèrbia sense violar la integritat territorial de Croàcia. Si Milosevic tingués prou audàcia per a abandonar el con-

cepte totalment erroni de "gran Sèrbia unida", podria demanar als grans, sobretot als Estats Units, Rússia, França i Gran Bretanya, garanties per a la integritat territorial de la república de Sèrbia. En altres paraules: com més gran sigui l'autonomia de les províncies de Sèrbia, més autonomia podrà exigir per als serbis de Croàcia i de Bòsnia. Seria el millor mitjà perquè Milosevic pogués sortir de la incòmoda situació en què es troba i abandonar l'escena política sense massa desgast.

Així, a més, el pes de la responsabilitat recauria en les grans potències, ja que Sèrbia s'ha mostrat ferma i capaç d'establir compromisos. Altrament, serà Sèrbia mateix que es veurà aclaparada per la seva maledicció, vista la seva incapacitat de desfer-se d'un dictador, d'aquest guardià de l'opressió nacional. Si Milosevic estigués en condicions de fer-ho, Tadjman es trobaria entre l'espasa i la paret; Milosevic és qui el va fer aparèixer en escena i és Milosevic qui l'arrossegaria en la seva caiguda.

Si Milosevic presentés la dimissió abans de la creació d'un govern de salvació nacional, Sèrbia s'arriscaria a una dictadura policíaco-militar, a caure en una anarquia orquestrada per la junta. Un terror armat imposat per persones miserables i desmoralitzades i pels militars decebuts.

Però tot i que són molts els qui esperen veure el president de la República acotar el cap i que s'abaixi el teló sobre la seva

C. I.

carrera, el seu comportament polític deixa entendre que no està disposat a sacrificar-se ell mateix abans de sacrificar el seu poble. Iniciar negociacions amb l'oposició per a formar un govern de salvació nacional, li permetria de salvar la pell. Abans que res, evitaria una fugida humiliant o una confrontació amb una protesta generalitzada de la població, dirigida per l'oposició, la universitat, el patriarca i el príncep Karadjordjević [pretendent al tron serbi]. Si es produís un duel com aquest, la qüestió ja no seria saber qui és favorable a la política de guerra de Milosevic i qui no; significaria que Sèrbia ha escollit

"Defensem la civilització occidental" (Entrevista a Alija Izetbegovic, president de Bòsnia)

Bòsnia-Hercegovina va arribar, no fa gaire, a un pacte militar amb Croàcia. ¿I ara voleu contraatacar?

—Parlar de pacte militar és prematur. Per començar, només es tracta d'una conversa telefònica del president croat Franjo Tudjman amb mi. En acabat, Croàcia ens donarà suport en aquesta guerra contra l'agressió sèrbia. Totes les unitats en lluita a Bòsnia estan sota el comandament suprem bosnià.

—Després del pacte de cooperació

—Alguns estats de la Comunitat Europea voldrien parcel·lar Bòsnia-Hercegovina en un cantó ortodox, un de catòlic i un de musulmà. I no hi estem d'acord. Volem un estat normal, de dret i democràtic, com qualsevol dels estats europeus. El cantonalisme desemboca en l'apartheid.

—¿Encara fóra possible la coexistència dels tres grups ètnics?

—Encara hi creiem, sí. Al capdavall, en la defensa del nostre territori, els serbis lluiten al costat de musulmans i croats.

—¿Negociaríeu amb el capitost serbi, Radovan Karadzic?

—De cap manera. Karadzic té les mans brutes de sang. És un delinqüent de guerra, i culpable de la mort de desenes de milers de bosnians.

—El president del serbis, Milosevic, assegura que no té cap influència en els serbis de Bòsnia.

—Milosevic tenia i té tots els fils a la mà. Mana el que resta de l'exèrcit iugoslau i l'exèrcit serbi, suposadament escindit, de Bòsnia.

—¿La caiguda del règim de Milosevic a Belgrad portaria ràpidament al final de la guerra?

—Confio que sí. Mai no he deixat de creure en la sòlida tradició democràtica del poble serbi, ara oprimint per un règim totalitari.

—¿Podria el nou president iugoslau Dobrica Cosic fer de pont cap a la democràcia?

—Aquí, sí que ben poques il·lusions em faig. Més aviat em temo que Cosic no farà sinó prosseguir la política de Milosevic... d'una manera molt diferent, això prou.

—¿Espereu alguna intervenció militar de l'ONU o de la Comunitat Europea?

—Tard o d'hora el món, la comunitat internacional, ha d'entendre que hi haurà d'intervenir. Desgraciadament, els col·lectius que poden decidir una intervenció militar, van molt a poc a poc. Europa i Amèrica han de comprendre que, fet i fet, no és pas Bòsnia que defensem aquí, sinó el principi de la civilització occidental.

ARXIU

entre ella mateixa o el seu president.

A Belgrad el poder només pot ser retirat als socialistes pacíficament i per una àmplia coalició de totes les forces democràtiques que s'oposen al règim. Milosevic i la seva tropa no tenen cap resposta a oferir en el cas d'una protesta cívica de masses. Si el règim escollís una resposta violenta, una intervenció militar estrangera seria gairebé inevitable. Desgraciadament, aquest règim que va arribar al poder al 1987 gràcies a la violència política i a l'anarquia, no sap què són els mètodes suaus.

Dragan Veselinov
© Vreme (Belgrad)

militar, els guerrillers croats coven aspiracions territorials a Hercegovina. ¿Ha estat assignada a tropes croates regulars aquesta ofensiva?

—Les unitats croates d'Hercegovina formen part integral de l'exèrcit bosnià. Ara, no nego pas que rebim suport i armes de Croàcia.

—La funció del delegat de la CE, Lord Carrington, és objecte de dures crítiques a Bòsnia. ¿Continuareu negociant, tanmateix?

—Les converses sempre són útils. El que no podem entendre és què es proposa la CE. Sospitem que no ens proposin, com a solució, un vestit, vell i gastat.

—¿Voleu dir la divisió cantonal?

© Der Spiegel
New York Times Syndication
Traducció: J. C.